

farvede Ansigt med sin hvide Indramning af uldtæt Haar og Skæg i de sidste Aar var bleven mærket af den Draabe Taterblod, der for mere end et Aarhundrede siden havde forvildet sig ind i hans Slægt. Der var baade Vildskab og snu Beregning og mørk Mistænksomhed i dette Blik, hvormed han ligesom kastede et Garn ud over sine Tilhørere for at fange dem ind under sin Personligheds Magt.

Han var selv ganske klar over sin Stilling. Fra det Øjeblik, han havde erfaret Arbejderpartiets Beslutning, forstod han, at Slaget var tabt denne Gang, hans Hær paa Flugt. Men trods alle Augurers Advarsler var han ikke tilsinds at opgive Kampen. Kom han end ikke selv til at opleve Sejren over den gamle Giftdrage, saa skulde dog Eftertiden med Taknemlighed knytte hans Navn til Folkets endelige Befrielse. Og denne forventningsfulde Stilhed i Salen, disse Hundreder af uroligt stirrende Øjenpar virkede paa ham med en uimodstaaelig Magt som Synet af den fyldte Cirkus paa en gammel Toreador.

Han havde dog ikke talt længe, før han følte, at han talte mod en Mur. Oppe fra Tilhøregalleriet lød et Par Gange et „Bravo“, som fik Formanden til at røre Klokken; men fra Salens tætte Rækker slog en Kulde op imod ham, der tilsidst gjorde ham nervøs. Han saae Lærer Tanning hælde sig med et Smil over mod sin Nabo, Jørgen Højbo, og hviske ham noget i Øret; og Højskoleforstander Aleksandersen, der som sædvanlig stod opstillet ved en Pille med Armene over Brystet, tildrog sig en Gang Opmærksomheden ved en dristig Afbrydelse, som vakte dæmpet Tilslutning. Af Frygt for ikke at kunne beherske sin Lidenskab, dersom han slap den løs, lod Enslev, som om han ikke hørte Tilraabet. I temmelig rolig Tone fortsatte han sin Gennemgang af Ministeriets Administration med en Paavisning af, hvor svagt og eftergivende det havde været overfor Kirkens mere og mere anmassende Forsøg paa at ophøje sig til et Overværgeraad for Folket under Paaberaabelse af guddommelig Myndighed.

Han talte om de to store Onder, der havde hærget Menneskeheden fra Tidernes første Begyndelse, Tyranni og Overtro. Kampen mod disse to ødelæggende Magter udgjorde i Virkeligheden